

Maaseudun marginaalit ennen, nyt ja tulevaisuudessa -työryhmä, muistiinpanot MUA:n sivuille

Susanna Leppähaara: Marginaalit tutkimuskohteena – muistelukävelyn mahdollisuudet kokemushistoriallisessa tutkimuksessa

Tutkimusongelma: Mitä ja miten maaseudun kyläkoulua muistellaan oppimisen tilana? Miten marginaaleja saadaan tuotua tutkimuskohteena esille?

Marginaali: Kyläkoulu ja kyläkoulua käyneet. Kyläkoulu elettyinä, koettuna ja muisteltuna paikkana.

Menetelmä ja aineisto: muistelukävely

- Muistelua tehdään paikoissa, joihin muistot kiinnittyvät.
- Kehollisuus ja liike nostavat muistoja paremmin pintaan ja tuottavat merkityksiä paikkaan kuulumisesta, unohdetut kokemukset voivat tulla taas muistetuiksi.

Katseenseurantalasit taltiointivälineenä, tallennetaan informantin näkemä näkymä (kamera silmien välissä) ja ääni videolle

Kaksi nostoa tuloksista:

1. Menetelmä tuottaa moniaistista tietoa ihmisen suhteesta paikkaan.
2. Haasteena voi olla, että keskustelu ohjautuu ajalliseen vertailuun (ennen ja nyt).

Katariina Kotila: Koti maalla. Nuoret aikuiset maaseudulle muuttajat Pohjois-Karjalassa

Tutkimusongelma: Millaisena asuinpaikkana nuoret aikuiset kokevat maaseudun?

Marginaali: Kodin tuntu maaseudulla asuinpaikkana.

Menetelmä ja aineisto: kuvapäiväkirjat ja haastattelut

- Viisitoista 21–35-vuotiasta nuorta aikuista, suurin osa muuttanut maalle parin vuoden sisällä.

Kaksi nostoa tuloksista:

1. Maalla asumisessa erityisen tärkeää on luonto ja rauhallisuus.
2. Kodissa maalla on maalle muuttaneille nuorille aikuisille jotain erityistä ja tärkeää, jota on vaikea sanoittaa.

Anni Rannikko: Katsaus sateenkaarevaan elämään suomalaisella maaseudulla

Tutkimusongelma: Millaiseksi sateenkaarevan eletävän elämän ympäristöksi suomalainen maaseutu tutkimuksen kautta määrittyy?

Marginaali: Sateenkaareva arki maaseudulla.

Menetelmä ja aineisto: kirjallisuuskatsaus, jonka aineistona 17 kappaletta 2000-luvulla julkaistua tutkimusartikkelia.

Kaksi nostoa tuloksista:

1. Kun maaseutua katsoo sateenkaarevan elettävän elämän ympäristönä, se määrittyy monella tapaa ristiriitaisesti.
2. Diskursiivinen eronteko kaupungista vapaana ja maaseudusta konservatiivisena näkyy tutkimuksissa. Samoin queer-tutkimuksen metronormatiivisuus.

Ismo Björn: Maaseudun ja kaupungin leikkiraja

Tutkimusongelma: Miten leikki rakentaa maaseudun ja kaupungin välistä rajaa ja suhdetta?

Marginaali: Maaseudun ja kaupungin limittyminen, niiden huokoinen ja keinotekoinen raja. Leikki, jota on vaikea määritellä (leikin ulkoinen olemus, leikin elämyksellinen olemus).

Aineisto: leikkioppaat, lehtijutut, sosiologian ja kansantieteen klassikot, elämäkerrat ja muistelmat, kaunokirjallisuus, omat muistot lapsuudesta

Kaksi nostoa tuloksista:

1. Naamioleikit: kaupungeissa huvia, maaseudulla leikkiä.
2. Leikkipaikat: kaupungissa rakennetut, leikille tarkoitettut; maaseudulla rakentamattomat, leikille otettavat.

Ada Trogen: Emäntä ajassa. Emäntien sosiaaliset representaatiot ja maatalouden feminisaatio suomessa

Tutkimusongelma: Millaisia ovat emäntien sosiaaliset representaatiot?

Marginaali: Maatalouden feminisaatio, emännät, naiset maaseudulla.

Aineisto: Maaseudun tulevaisuuden vuosikerrat 1985, 1995, 2005, 2015 ja 2021

Kaksi nostoa tuloksista:

1. Naisten toimijuus maataloudessa on osa työn feminisaatiota. Maatalouden feminisaatio on kompleksista.
2. Emäntä-termin katoa 2020-luvulle tultaessa. Mistä se kertoo?

Hanna-Mari Ikonen, Maarit Sireni & Katariina Kotila: Pärjäämisen maaseutu: havaintoja osallisuuden murtumakohdista

Tutkimusongelma: Millaisia ovat osallisuuden kokemukset, mahdollisuudet ja murtumakohdat maaseudun asukkaiden terveyden ja terveystalvelujen näkökulmasta?

Marginaali: Osallisuuden murtumat marginalisoivina.

Aineisto ja menetelmä: teoriaohjaava sisällönanalyysi maaseudulla asuvien ihmisten kirjoitelmista ja haastatteluista

Kaksi nostoa tuloksista:

1. "Pärjäävälle maaseutu sopii."
2. Asukkaat ovat neuvokkaita, mutta pärjääminen voi olla haastavaa syistä, joihin on vaikea itse vaikuttaa.

Alina Kuusisto & Pirjo Pöllänen: Kyläkoulut maaseudun marginaalia - vai sittenkin kylän sydän?

Tutkimusongelma: Millainen paikka kyläkouluille rakentuu muistitietoaineistossa? Ovatko kyläkoulut marginaalinen ilmiö?

Marginaali: Kyläkoulujen merkityksellisyys ihmisten elämänculussa ja kyläyhteisössä.

Aineisto ja menetelmä: 35 oppilaiden, opettajien ja muun henkilökunnan haastattelua

Kaksi nostoa tuloksista:

1. Kyläkoulu elettyinä paikkana hyvin ambivalentti. Se voi olla yhtäältä yhteisöllinen, tuttu ja turvallinen, toisaalta taas kiusaaminen ja ulossulkemisen paikka.
2. Kyläkoulun merkityksellisyys muistitietoaineistossa ei ole suoraviivaisesti yhdistettävissä koulun fyysiseen paikkaan ja maaseutumaiseen ympäristöön

Laura Jänis: Kolttalain uudistamisen esivalmisteluprosessi FPIC-periaatteen näkökulmasta

Tutkimusongelma: Millaisessa kolttalain uudistamisen esivalmisteluprosessissa toteutuisivat keskeiset alkuperäiskansaoikeudet, erityisesti FPIC-periaatteen soveltamisen näkökulmasta?

Marginaali: Kolttalain uudistamisen mahdollinen esivalmistelu, alkuperäiskansaoikeudet.

Aineisto: kolttasaamelaisten kyläkokouksen osallistujien ja ministeriön viranhaltijoiden haastattelut, dokumentit ja havainnointiaineisto

Kaksi nostoa tuloksista:

1. Tärkeää vapaa ja tietoon perustuva ennakkosuostumuksen periaate FPIC.
2. Jollei viranhaltijoilla ole tietopohjaa alkuperäiskansan historiasta, kulttuurista ja niihin vaikuttaneista kehityskuluista, voivat vilpittömätkin yritykset merkitykselliseen osallistumiseen epäonnistua.

Yhteenveto työryhmästä: Tarkastellut marginaalit olivat hyvin moninaisia: käsitteellisiä, empiirisiä, konkreettisia ja symbolisia. Marginaalien tarkastelu avaa maaseutuun stereotypioita ja itsestäänselvyyksiä purkavia näkökulmia. Osallistujia ensimmäisessä sessiossa 20, toisessa 22.